

Katowice walczą o czyste powietrze

Miasto Katowice prowadzi szereg działań mających na celu poprawę jakości powietrza: dofinansowanie wymiany systemu ogrzewania nawet do 10 tys. zł, kampania edukacyjna #nietruj, wsparcie dla osób gorzej sytuowanych, stawianie na transport zrównoważony to tylko kilka przykładów. Działania miasta przynoszą efekty. Z roku na rok jakość powietrza się poprawia i choć wiele trzeba jeszcze zrobić, miasto może pochwalić się dobrymi statystykami.

– Katowice w ostatnich latach zintensyfikowały działania na rzecz walki o czyste powietrze. W latach 2015-2021 dzięki miejskiemu programowi dofinansowano wymianę 6 273 źródeł ciepła kosztem ponad 53,5 mln zł. Dotacje mogą otrzymać osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne i przedsiębiorcy. Wsparcie miasta sięga nawet do 10 tys. zł. Ze smogiem walczymy na wielu frontach. Poza wymianą kotłów realizujemy projekty termomodernizacji, Straż Miejska wykonuje kontrole, inwestujemy także setki milionów złotych w komunikację publiczną. Powietrze z roku na rok jest coraz lepsze, ale do ideału wciąż daleko – mówi **Marcin Krupa** prezydent Katowic.

Wymiana źródeł ciepła

Choć chcielibyśmy działać szybciej i podobnie jak w latach 2015-2019 – realizować wiele kontroli smogowych, musi czasem zmierzyć się z sytuacją, w której straż miejska decyzją wojewodów w całym kraju jest w dyspozycji Policji, a sytuacja epidemiologiczna, czy też ekonomiczna wpływa na decyzje mieszkańców m. in. na te związane ze zmianą systemu ogrzewania. W minionym roku straż miejska przeprowadziła łącznie 470 kontroli palenisk i urządzeń grzewczych z czego ponad 20 osób zostało ukaranych mandatem (dwie za spalanie odpadów). Jednocześnie nie stwierdzono wykroczeń związanych z spalaniem paliw zabronionych w tym wilgotnego drewna. W

Katowicach wprowadzono zmiany w polityce wsparcia osób gorzej sytuowanych w związku ze wzrostem kosztów ogrzewania, co może mieć wpływ na to czym palą mieszkańcy. – *W systemie pomocy społecznej, której podopieczni w zdecydowanej większości korzystają z pieców węglowych wprowadzono możliwość uzyskania jednorazowej dopłaty w wysokości 900 zł. Należy podkreślić, że środki te muszą być wydatkowane na węgiel dobrej jakości, co również wpływa na jakość powietrza. Istnieje również możliwość skorzystania z zasiłku na pokrycie kosztów ogrzewania elektrycznego lub gazowego w wysokości do 1 200 zł. Z tej formy pomocy w 2020 skorzystały roku 44 rodziny, a w 2021 r. tych rodzin było już ponad 70* – mówi **Małgorzata Moryń – Trzęsimiech**, naczelnik wydziału polityki społecznej.

Mimo, że Katowice nie mają limitu na środki przeznaczone na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła to szacuje się, że jest jeszcze ok. 15 tys. systemów grzewczych kwalifikujących się do wymiany. Katowice na bieżąco wprowadzają zmiany, które pozwalają mieszkańcom jeszcze szerzej korzystać ze wsparcia miasta w zakresie wymiany źródeł ciepła na te bardziej ekologiczne. Od 2021 r. zaprzestano udzielania dotacji do zakupu kotłów węglowych, w zamian skracając okres karencji dla wymiany kotłów węglowych zakupionych wcześniej w systemie dotacji z 10 do 5 lat oraz podniesiono do 10 tys. maksymalną wysokość dofinansowania dla kotłów na pellet oraz pomp ciepła przeznaczonych na cele grzewcze. W ramach dodatkowych działań stworzono możliwość udzielania cesji kwoty dotacji celowej na zmianę systemu ogrzewania. Przy tym rozwiązaniu dotacja celowa może być wypłacona do wysokości dotacji bezpośrednio na konto Wykonawcy dokonującego wymiany systemu ogrzewania i /lub montażu odnawialnego źródła energii. – *W naszym mieście każda osoba, która złoży wniosek o wymianę kopciucha i spełni wymogi, otrzyma dotację na zmianę ogrzewania. Dotacje mogą otrzymać osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne i przedsiębiorcy. Wsparcie miasta w Katowicach jest jednym z największych w Polsce! W roku 2021 wymieniliśmy 1407 systemów ogrzewania na ekologiczne w lokalach i budynkach* – mówi **Daniel**

Wołny, kierownik biura zarządzania energią.

W przypadku zasobu komunalnego KZGM intensyfikuje swoje działania i planuje przeprowadzić zmianę sposobu ogrzewania w lokalach mieszkalnych znajdujących się w zasobach miasta Katowice. Do 2023 roku planuje się modernizację 47 budynków na kwotę prawie 99 mln zł. Część robót została już rozpoczęta.

Działania miasta przynoszą efekty. Z roku na rok jakość powietrza się poprawia i choć wiele trzeba jeszcze zrobić, miasto może pochwalić się dobrymi statystykami. Dane „Systemu monitoringu jakości powietrza” Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska pokazują, że 2020 rok charakteryzował się najlepszą jakością powietrza w historii pomiarów. Dla wskaźnika PM10 (parametr określający ilość zawieszonych w metrze sześciennym powietrza cząsteczek o średnicy nieprzekraczającej 10 mikrometrów) średnia miesięczna w ubiegłym roku wyniosła 31 (w 2020 – 29), czyli był to drugi najlepszy wynik w historii. Dla porównania w 2018 r. było to 40, a w 2017 r. – 41, natomiast w 2010 r. średnioroczny wskaźnik PM10 wyniósł aż 52. Porównując rok 2020 i 2019 ilość pyłu zawieszonego PM10 spadła o 12%, a na przestrzeni 10 lat jest to spadek aż o 44%.

Inne działania Katowic: smogobus, Miejskie Centrum Energii, transport zrównoważony

Ostatni kwartał 2021 r. to czas trwania kampanii edukacyjnej „#nieTruj”, która stanowiła kontynuację akcji z roku 2020. Kampania ma na celu podniesienie świadomości mieszkańców Katowic na temat zanieczyszczenia powietrza, przyczyn jego powstawania, wpływu na komfort życia, zagrożeń płynących z niskiej emisji oraz możliwości przeciwdziałania temu zjawisku. W ramach akcji na ulice miasta po raz kolejny ruszył Smogobus – mobilny punkt informacyjny, w którym można było zapoznać się z tzw. „uchwałą antysmogową”, systemem dotacji Miasta Katowice, programami „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”, ofertą WFOŚiGW w Katowicach, a przede wszystkim złożyć wniosek o

dotację na wymianę źródła ciepła.

W ramach ostatniej edycji kampanii „#nieTruj” Smogobus odwiedził 30 miejsc na mapie miasta. Z jego usług skorzystało ponad 500 mieszkańców Katowic, którzy otrzymali porady m.in. dotyczące możliwości wymiany źródła ogrzewania na bardziej ekologiczne. W ponad 100 przypadkach zwieńczeniem konsultacji w Smogobusie było złożenie w nim wniosków o dofinansowanie wymiany starych „kopciuchów” na nowe, ekologiczne formy ogrzewania. Zdecydowanie najwięcej chętnych do skorzystania z porad w Smogobusie było w dzielnicach południowych – Murckach, Giszowcu, Podlesiu, Piotrowicach, Panewnikach, Ochojcu oraz Kostuchnie. Dużym zainteresowaniem Smogobus cieszył się także w Śródmieściu.

Przypomnijmy, że od września 2018 roku w Katowicach działa także Miejskie Centrum Energii. W pierwszym roku funkcjonowania centrum udzieliło niespełna 2 tys. porad, rok później prawie 3,5 tys., a w roku ubiegłym było to już ponad 5,6 tys. Celem MCE jest wspieranie mieszkańców oraz małych i średnich przedsiębiorców w zakresie usług doradczych związanych ze wzrostem efektywności energetycznej, ochroną powietrza i klimatu oraz wsparcie przy szukaniu informacji dotyczących możliwych finansowania tego typu przedsięwzięć.

Istotnymi elementami mającymi poprawić jakość powietrza w centrum Katowic jest ukończenie budowy 4 centrów przesiadkowych o wartości ponad 260 mln zł, przebudowy DK 81 w Piotrowicach i kontynuowanie prac na odcinku w Giszowcu o łącznej wartości ponad 250 mln zł. Wszystkie te działania ograniczające ruch samochodowy w centrum miasta, oraz usprawniające tranzyt mają na celu ograniczenie emisji CO₂ przez pojazdy spalinowe. Miasto podpisało umowę na zaprojektowanie i wdrożenie ITS, a więc systemu zarządzania transportem, który powinien być gotowy w 2023 roku. Dodatkowo, na liniach kursujących po Katowicach, pojawiają się nowe autobusy spełniające najbardziej rygorystyczne normy emisji spalin oraz autobusy o napędzie elektrycznym. Zmienia się

polityka parkingową, a także rozwijana jest infrastruktura rowerowa.

Źródło: UM Katowice